KAMELEONTTI

Kahden viikon kuluttua **Marzi Nyman** debytoi jazz-urkurina. 28-vuotias kitaravirtuoosi on musiikkimaailman kameleontti ja maaninen moniottelija.

Teksti Lauri Haapanen Kuvat Anni Koponen

Punos Fender Stratocaster -kitaran viitoskieli rapsahtaa poikki ennen, kuin avauskappaletta on päästy edes puoleenväliin.

Marzi Nymanilta ei kuitenkaan mene sormi suuhun. "Valtakunnan kompiksikin" nimitetyt rumpali **Anssi Nykänen** ja basisti **Harri Rantanen** saestävät maestron ohjelmallista kielenvaihtoa.

"Tässä onkin oiva hetki seurata ammattilaista työssään. Kylman rauhallisesti hän pyöräyttää pari kertaa, pikku hiljaa kieli kiristyy... jotkut kutsuivat tätä dramaturgiseksi kuopaksi, mutta nehän ovat erikoisalaani", Marzi viitsailee.

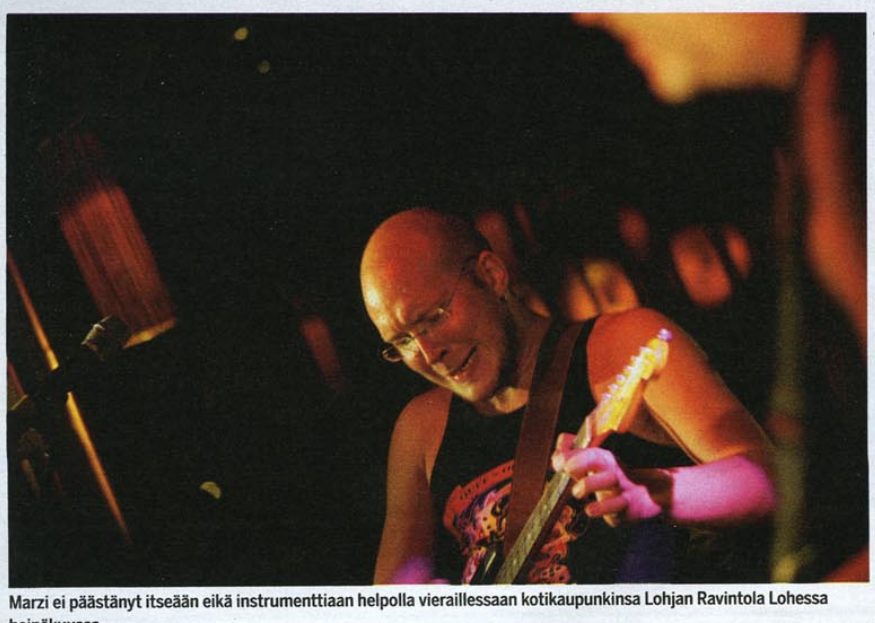

Marzi ei päästänyt itseään eikä instrumenttiaan helpolla vierailessaan kotikaupunkinsa Lohjan Ravintola Lohessa heinäkuussa.

Todellisuudessa notkahduksesta ei ole tietoakaan, vaan Marzi kääntää tilanteen hauskaksi shownumeroksi. Tunnelma lohjalaisen ravintola Lohen jazzilta-massa on välitön.

Soitto jatkuu. Marzi ei päästä vastavaihdettua kieltä saati kitaraansa vähällä. Hänen esiintymisensä on valtavan intensiivistä, koko vartalo vääntelee ja syöksähtelee soolon mukana. Jo toisen kappaleen aikana Marzin kasvot ovat niin hikiset, etteivät silmälasit tahdo pysyä päässä.

Marzista on moneksi. Meediassa häntä on nimitetty muun muassa *kitaravirtuoosiksi* ja *julkkiskitaristiksi*, ja totta onkin, että suurin yleisö tuntee hänet *Joonas Hytönen Showsta*.

Mutta on Marzi muutakin kuin kitaristi. Lavalla hän on usein musiikin stand-up-koomikko, ja viimeistään keväällä 2006 ilmestynyt soololevy *Marzi* osoitti, että hän on myös taitava laulaja, säveltäjä ja kosketinsoittaja. Levy on huima montaasi jazzia, kansanmusiikkia, progea ja rehtiä pop-rokkia. Elokuun lopulla Marzi debytoi jazz-urkurina Suomenlinnan kirkossa, osana Viapori Jazz -festivaalia.

Musiikkimaailman kameleontti lienee kuvallisempi ilmaisu määritelmälle monipuolinen muusikko. *Musiikkinero* on samaa sarjaa *sähkökitaran ihmelapsen* kanssa.

Ja vaikka Marzin kyky käsitellä instrumenttiaan on ihmeellistä, lapsi hän ei enää ole vaan 28-vuotias ja 192 senttiä pitkä miehenkäriläs, jonka bassoääni kulkee patri oktaavia poikalaista matalammalla. Ja silloin kun Marzi vielä oli lohjalainen pikkupoika, hän ei soittanut kitaraa vaan pianoa.

Itsekin musiikkia harrastaneet vanhemmat laittoivat seitsemänvuotiaan **Markus**-poikansa, kolmesta veljeksestä keskimmäisen, pianotunneille Länsi-Uudenmaan musiikkiopistoon.

KUN JOKU SOITTAA, ETTÄ NYT OLIS NÄIN KIVA PORUKKA JA NÄIN MAHTAVAA MUSAA, NIIN MUN ON TOSI VAIKEA KIELTÄYTYÄ.

"Mun opettajana oli **Edward Kochanski**, ja aina kun se huomasi että mulla alkoi käpy palaa, me alettiin soittaa jazzbiisejä ja improvisoitiin niiden kanssa", Marzi kertoo istuessamme töölöläisessä ravintola Mamma Rosassa.

Lounastapaamista piti siirtää kahdella tunnilla, koska sovitulla kellonlyömällä Marzi istui vielä junassa Tampereen tietämillä. Edellisiltana hänellä oli keikka pianisti **Iiro Rantalan** New Trion kanssa Mustasaaressa, toissapäivänä Torniossa.

Nyt, junamatkan jälkeen ja helleläpäivän helpotukseksi Marzille maistuu chateaubriand, kyytipoikanaan puoli litraa kylmää olutta.

Marzi alkoi soittaa kitaraa ala-asteen lopulla. Alkusoinnun antoi perhetutun esittämä *Joulumaa*.

"Mä olin ihan banaaneina, että joku osaa laulaa ja soittaa skebaa samaan aikaan."

Isä opetti pojalleen kotona olleella Landolalla perussoinnut, minkä jälkeen harrastus jatkui omatoimisesti levyjen, videoiden ja kitaralehtien parissa.

Marzin setä soitti Purnys-nimisessä rockbändissä ja pyysi Marzia mukaan keikalle lohjalaiseen Ravintola Road Houseen. Esiintyminen oli suuri elämys, ja tarkahuoneessa 14-vuotias nuorimies pääsi kuulemaan miesten juttuja.

Kavereiden kanssa Marzi teki samaa kuin muutkin nuoret Lohjalla: pyöräili kuuden kilometrin matkan Anttilaan pelaamaan rahapelejä ja saman matkan takaisin. Musiikkiharrastus pysyi pitkälti perheen piirissä, kunnes Marzi meni rippikouluun yhdessä lapsuudenystävänsä **Matias Taivaisen** kanssa (taiteilijanimeltään M. Heavenly). Eräs isosista houkutteli pojat Tapiolan lukion musiikkilinjalle.

"Se sanoi, että teidän on pakko tulla, että siellä on sellainen pieni veijari, sellainen aivan sairaan hyvä pianisti", Marzi muistelee.

Vuonna 1995 Marzi ja Matias aloittivat Tapiolan lukion ja "pieni veijari" paljastui vuotta vanhemmaksi pianisti **Lenni-Kalle Taipaleeksi**.

Hyvin nopeasti Marzi pääsi soittamaan "vanhempien kanssa", ja vaikka lohjalainen pitkätukka oli paljon äänessä ja esillä, nokkava hän ei ollut tippaakaan. Eräs lukiotuttu muistelee, että Marzin vilpitöntä asennoitumista kaikkeen puuhailuunsa oli ilo seurata.

Marzi oli myös tunnollinen koululainen, joskin armoton sähläjä. Kun musiikkiluokat matkustivat kahdeksi viikoksi Englantiin esittämään Offenbachin operettia *La Belle Hélène*, Marzin vanhemmat pyysivät erästä samalla luokalla olevaa tyttöä huolehtimaan Marzin rahoista ja saatennarjosta matkan ajan.

Noihin aikoihin Marzi osallistui ensimmäisen kerran Oriveden musiikkileirille – lyömäsoittajana, kitaralla tai pianolla kun ei orkesterileirille pääse.

"Väritin lyömäsoitinhistoriaani hakemuksessa vähän ansiokaammaksi", Marzi kertoo. "Kun tulin siihen harjoitussaliin missä ne tyypit kokosi soittimiaan, jo viiden minuutin kuluttua mä nauroin ihan kaksin kerroin niiden jutuille. Se oli tosi oikea valinta mennä sinne."

Oriveden Marzi tutustui muun muassa viulisti **Pekka Kuusistoon** ja Kwan-yhtyeestä tunnettuun lyömäsoittaja **Tatu** "Tatu ja Eeka" **Ferchenin**, joiden kanssa hän perusti yhtyeen Hemma Beast.

Noista päivistä lähtien Marzin muusikonura on ollut nousujohteinen ja vauhdikas. Kerran tuli niin kiire, että hän matkasi keikalta Kotkan Meripäiviltä kotiin Helsinkiin hakemaan tavaroita ja sieltä suoraan keikalle Orivedelle – koko matkan taksilla.

Vuonna 1997 Marzi aloitti Tapiolan lukion yhteydessä toimivassa Pop- ja jazz-opisto Ebelissä opettajanaan **Jarmo Saari** ja vuotta myöhemmin, jo ennen ylioppilaaksi kirjoittamistaan Sibelius-Akatemian jazzosastolla **Raoul Björkenheimin** oppilaana.

Kaiken kansan tietoisuuteen Marzi nousi, kun Joonas Hytönen shown tuottaja kaipaili Lenni-Kalle Taipale trion rinnalle kitaristia.

"Mä olin ihan banaaneina, kun Leka soitti ja pyysi mukaan. Ei se haitannut, että oli joka viikko teeveessä, silloin sitä oli vielä sopivasti nuori ja sopivasti pihalla", Marzi kertoo.

Ravintola Mamma Rosassa on arki-iltapäivänä rauhallista, ja puhe kuuluu hyvin viereisiin pöytiin. Marzi ehdottaa uuden lainsäädännön vaatimaa käyntiä terassilla.

"Ikävä puhua omista asioista tuolla, kun on niin hiljaista että kaikki kuulee", Marzi sanoo, kun pääsemme ravintolan ulkopuolelle.

Taannoin eräs naistenlehti teki Marzista jutun vakiopalstalleen. Kun lehti ilmestyi, Marzin kuvan viereen oli jäänyt vahingossa edellisnumerosta nuoren naisjulkkiksen vastauksset. Jutun mukaan Marzi oli tullut juuri rullahuistelemasta ja kaipasi nyt eniten jalkahierontaa. Lehdestä soitettiin hätääntyneenä Marzille, mutta hän ei vaatinut edes oikaisua.

"Vastauksethan olivat tökeen hauskoja."

Oletko miettinyt julkisuuskuvaasi?

"Värsinkin silloin kun olin paljon televisiossa, tuli mietittyä myös sitä, mitä muut ihmiset ajattelee. Mutta musiikki on kuitenkin tärkeintä ja se, että kohtaa ihmisiä sellaisella rehellisellä tasolla – kaikki brändäys ja staileaminen ja laskelmointi kuulostaa hiukka koomiselta, etenkin Suomen kokoisessa maassa."

Oletko koskaan pelännyt, että *Seuran* sijaan löytäisit naamasi *Seiska*-lehden kannesta?

"En mä ole sellainen julkis, että mun asiat muita kiinnostais, ja se on ihan hyvä tilanne. Kyllä mä saan rauhassa toilailla jos toilailuttaa."

Oletko koskaan laskelmoinut, mikä olisi urallesi kannattavaa?

"No jos sellaiseen on joskus sortunut, niin se on mennyt yleensä aika perseelleen. Mä luotan jonkinlaiseen johdatukseen, koska jos päättää tähdätä johonkin, samalla sulkee pois monta random-tekijää, ja nehän on kuitenkin elämässä parasta. Kun seuraa sydämen ääntä, niin yleensä löytää itsensä paljon upeammista paikoista kuin on osannut ikinä haaveillakaan."

Marzi on listannut kotisivuilleen ne lähes viisikymmentä yhtyettä ja orkesteria, joissa hän on soittanut. Niiden luettelemiseen ei tämä palstatila riitä, joten kertokoon Marzi itse, mitkä hetket ovat olleet ikimuistoisimpia hänen kymmenvuotisella urallaan.

"Niitä on tosi paljon..." Marzi aloittaa. Tehtävä ei ole helppo.

"Kun kuulin ensimmäiset orkesteribiisini soitettuna, silloin en kyllä meinannut pysyä housuissani. Tietysti on myös pakko mainita **Anna-Mari Kähärän** orkesteri ja UMO Jazz Orkesterin Zappa-jutut. Nylon Beat oli ensimmäinen bändi jonka kanssa rundasin koko Suomen, isoista festareista pikku baareihin, ja siinä kyllä tajusi mitä se kiertäminen on. Ja myös Apulanta on ollut tosi tärkeä, ja sitten Hemma Beast, sellainen hönöilybändi jonka kanssa on ollut monta oivallusta siitä, miten yleisön ja esiintyjän välinen suhde toimii – ja miten ennen kaikkea ei", Marzi sanoo viimeisiä sanojaan korostaen.

"Mutta tietysti oman musan tekeminen tuntuu aina niin henkilökohtaiselta ja rakkaalta, että siitä on vaikea verrata mihinkään muuhun", Marzi hymyilee. "Kyllä niitä merkittäviä hetkiä on tosi paljon, ja thank Lord, niitä tulee koko ajan lisää."

Keikkailun lisäksi Marzi säveltää parasta aikaa kappaleita

Marzi, milloin rauhoitut? "Ehkä tässä sinkoilussa on vähän syvällisemminkin kysymys siitä, että lykkää sitä lopullista peiliin katsomisen päivämäärää", maestro pohtii.

Keikkaelämä vaatii myös ihmissuhdetaitoja. "Totta kai sitä haluaa olla sen tyypin kanssa samassa bussissa, jolla on huonoimmat eli parhaat jutut", Marzi selvittää. Taustalla rumpali Anssi Nykänen (vas.) ja basisti Harri Rantanen.

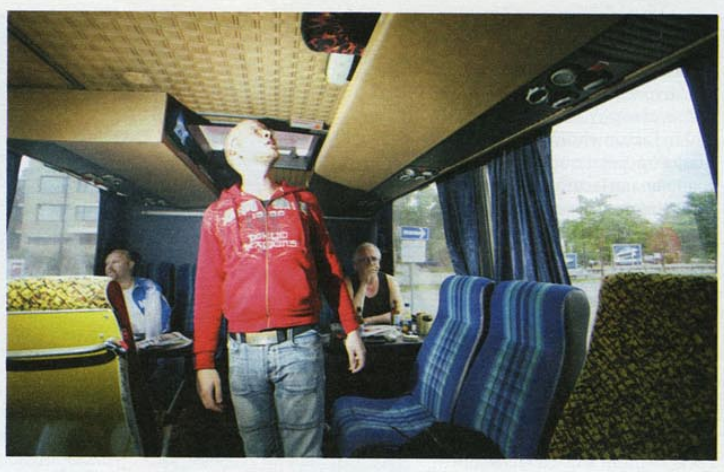

tulevalle levylleen, jonka ääntys alkaa syksyllä, ja työskentelee jo toistamiseen Ariel & the Supremos -yhtyeen tuottajana. Hän on myös toiminut muusikkona teatteriesityksissä ja muun muassa vuonna 2004 ilmestyneen *Keisarikunta*-elokuvan musiikin sovittajana ja kapellimestarina.

Vuonna 2003 hänet palkittiin Pori Jazzien Vuoden taiteilijana, ja viime vuonna hän sai ensilevystään 20 000 euron Teostopalkinnon.

Moni muusikko olisi tyytyväinen, jos ansioluettelo olisi edes uran päättyessä yhtä pitkä kuin Marzilla nyt 28-vuotiaana.

Taidot tuntuvat riittävän melkeinpä mihin vain, ja hän myös kokeilee siipiään siellä sun täällä. Juuri tähän jotkut sivusta seuraajat perustavat kritiikkinsä: Marzi on kitaran kymmenottelija, mutta jos hän malttaisi keskittyä yhteen lajiin, hänellä olisi mahdollisuudet mestaruuteen.

Miksi lähdet mukaan niin moneen projektiin?

"Kun joku soittaa, että nyt olis näin kiva porukka ja näin mahtavaa musaa, mun on tosi vaikea kieltäytyä", Marzi myöntää. "Kyllä sitä sitten aina ensin yrittää, että jos ottais lennon tuonne ja menis helikopterilla loput ja sitten vielä taksilla kuten silloin Orivedelle, niin ehtiskö sitten perille."

Oletko miettinyt lopettavasi sinkoilun ja keskittyväsi johonkin tiettyyn juttuun?

"Totta kai se olis nastaa...", hän aloittaa. "*Jack of All Trades, Ace of None*, niinhän sitä sanotaan ja se on aika kuvaavaa. Ei kukaan pystytekemään monta asiaa sairaan hyvin."

"Kyllä mä ihallen sellaisia tyyppejä, joilla on selkeä käsitys siitä, miten ne toimii. Tavallaan se liittyy myös itsensä hyväksymiseen eli siihen, että minä olen tällainen ja minulla on nämä vahvat puolet mutta toisaalta minussa taas ei ole näitä puolia. Ehkä tässä sinkoilussa on vähän syvällisemminkin kysymys siitä, että lykkää

SE ON NASTAA KUN SAA TUROILLA.

sitä lopullista peiliin katsomisen päivämäärää."

"Mutta en mä luule, että siitä hirveästi haittaa on, että haluaa tehdä paljon erilaisia asioita. Se on nastaa kun saa turoilla, ja omat näkökulmat laajenee ihan törkeesti, kun tekee hommia täysin erilaisten tyyppien kanssa."

Missä haluaisit itsesi kymmenen vuoden kuluttua nähdä?

"Puolet itsestä toivoo, että ois kymmenen vuoden päästä edes semmosessa maanisessa rauhassa, ja puolet uskoo, että tää jatkuva kaos, mitä käytännön elämä on, ei tule ikinä loppumaan."

Eli jaksaisit vielä viisikymppisenäkin kiertää keikoilla?

"Jos on hyvä bändi, niin ilman muuta. Tietysti sitä haluaa perkeen ja onhan se keikkaelämä silloin raskasta, mutta kyllä sellaisesta musiikkiuran ja perheen yhteensovittamisesta on olemassa myös äärimmäisen toimivia esimerkkejä."

Marzi sanoo nauttivansa soittamisesta – aina. Ja yhteissoitto on kaiken perusta.

"Siinä paljastaa toisille jotenkin syvällä tasolla itsestään jotain, ja kun toiset sen hyväksyvät, sen jälkeen niiden kanssa on jotenkin turvallista olla. Siinä on jotain maagista... no, tää nyt kuulostaa hiukan sekavalta, ei se mitään metafysiikkaa koko ajan ole, mutta jotain sellaista siinä on."

Lounas on syöty, kahvitkin juotu. Marzi lähtee kävelemään rantasandaaleissaan kohti kotia muutaman korttelin päähän Mannerheimintielle. Illalla hänen täytyy vielä kirjoittaa sovituksia kitaristi **Kurt Rosenwinkelille**, joka esiintyy Pori Jazzeissa yhdessä **Jukka Eskola** All Stars Bandin kanssa. Yöhuomenna hän soittaa Iiro Rantala New Triossa Imatra Big Band festivaalilla, sitten Sysmän Suvisoitossa yhdessä vibrafonisti **Arttu Takalon** kanssa.

Lomaa hän on pitänyt tänä vuonna kaksi viikkoa.

"Kyllä se, että saa tehdä musaa, on suuri etuoikeus ja siunaus. Välillä tuntuu, ettei sitä ansaitse, että ei ole sen arvoinen..." Marzi sanoo sanojaan hidastellen, "mutta välillä taas tuntuu, että on", hän päättää lauseensa naurunremakkaan. ■

Marzi Nyman debytoi urkurina Viapori Jazzissa 24.8. klo 23.30 Suomenlinnan kirkossa Helsingissä.

Heinäkuun onnellinen voittaja!

Anne Tervonen Maskusta voitti Pikavoiton

4.000,00 €

Suurarvonnassa 31.7.2007.

4.000,00 € Pikavoittoarvonnat ja voittajat 2007

Tammikuu Arvottu 31.1.	Ulla Jalo
Helmikuu Arvottu 28.2.	Ari Roininen
Maaliskuu Arvottu 30.3.	Seija Blomkvist
Huhtikuu Arvottu 30.4.	Jari Hirvisaari
Toukokuu Arvottu 31.5.	Aino Paasovaara
Kesäkuu Arvottu 29.6.	Irma Lampi
Heinäkuu Arvottu 31.7.	Anne Tervonen
Elokuu Arvonta 31.8.	
Syyskuu Arvonta 28.9.	
Lokakuu Arvonta 31.10.	
Marraskuu Arvonta 30.11.	
Joulukuu Arvonta 28.12.	

Yhtyneet Kuvalehdet Oy julkaisee 38 lehtesä. Suurarvontaan 2007 osallistuvat arvonnan voimassaoloaikana saapuneet tilaukset, ei-vastaukset ja voimassaolevat kestotilaukset. Päävoitto 100.000,00 € arvotaan 17.12. Pikavoitto 4.000,00 € arvotaan joka kuukausi koko vuoden 2007 ajan. Lomaraha 10.000,00 € arvotaan 13.12. kaikkien kestotilaajien kesken.

Oletko Sinä ensi kuukauden voittaja?

Onnittelemme voittajia!

YHTYNEET KUVALEHDET